

AdRem

Nummer 12

december 2016

ïSucculent a" Afdeling ïDe A chterhoek"

Opgericht september 1975

Verenigingsavonden:

Iedere tweede donderdagavond van de maand in "**Kruidenhof te Mal-lum**" In Eibergen.
Aanvang 20 00 uur.

Contributie:

Lidmaatschap € 15,00 per jaar. Te voldoen op bankrekeningnummer IBAN NL09RABO0356715841 t.n.v. Cactusvereniging "De Achterhoek".

Naast de contributie voor de afde-ling, moet er ook nog € 27,00 con-tributie aan de landelijke vereniging "**Succulenta**" betaald worden.

Redactie:

Henk Viscaal.

Informatie:

Voor informatie over de vereniging kunt u op de hiernaast staande adressen terecht, of op de vereni-gingsavonden zoals hierboven vermeld staat.

Bestuursleden:

Voorzitter:

H.W. Viscaal,
Brinklaan 31,
7261 JH Ruurlo.
0573 452005

Secretaresse:

A. Heijnen,
Kuipersweg 9,
7107 BC Winterswijk.
0543 564314

Penningmeester:

D. Hoogstraten,
Rozenkamp 8,
7151 VN Eibergen.
0545 472778

Leden:

T. Welman,
Julianastraat 17,
7161 CP Neede.
0545 295813

J. Hardiek,
M. Krusemanstraat 122,
7513 HM Enschede.
053 4301499

AdRem

JAARGANG 36 NO 12 DECEMBER 2016

WAT ER WEER ALLEMAAL AAN DE HAND WAS

Al weer het laatste nummer van AdRem voor dit jaar. Aan het jaargangsnummer hieronder is te zien dat we volgend jaar het 37ste jaar in gaan. Zelf heb ik de nummers van het prille begin tot aan nu toe ingebonden in de kast staan. Duidelijk is dan te zien dat er in de loop der jaren de nodige veranderingen, maar vooral veel verbeteringen vallen te bespeuren. We hebben nu een aantal vaste rubrieken die door een vast aantal mensen wordt ingevuld. Evenals overal bij verenigingen zien we de laatste jaren dat de aanwas minimaal is en dat er om diverse redenen mensen het lidmaatschap op (moeten) zeggen.

Het tijdschrift van Succulenta wordt het komende jaar in een nieuw jasje gestoken. Evenals AdRem heeft Succulenta, waarvan ook alle nummers twee planken lager staan, ook in de loop der jaren de nodige veranderingen ondergaan. Evenals ons tijdschrift heeft natuurlijk de kleurenfoto's een heel andere dimensie aan het geheel toegevoegd. Ook het afdrukken was aan de nodige verbeteringen onderhevig. Onlangs met Ellie een paar daagjes in Aardenburg, Zeeuws Vlaanderen geweest. We hebben ons met een onvoorstelbaar grote limousine naar Brugge laten brengen. Onvoorstelbaar zoals de chauffeur met dat onhandige ding door de binnenstad van Brugge manoeuvreerde. In Damme, een stadje vergelijkbaar met Bredevoort kon hij helaas dat bakbeest niet kwijt, dus gingen al die mooie boekwinkeltjes aan mijn neus voorbij.

Wat gebouwen betreft zijn de Belgen toch wat zuiniger op hun erfgoed en zijn de gebouwen die soms uit de Middeleeuwen stammen goed bewaard. Wij in Nederland zouden hier een voorbeeld aan kunnen nemen.

Als laatste, de winter begint aardig toe te slaan en temperaturen van -9 °C zijn de afgelopen nachten geen uitzondering.

H.V.

PLANT VAN DE MAAND

ASTROPHYTUM CAPUT-MEDUSAE

In 2001 werd een nieuwe plant gevonden die oorspronkelijk *Digitostigma capuit medusae* genoemd werd. De vinders van de plant waren Velazco & Nevarez. De vindplaats van de plant werd niet genoemd om te voorkomen dat de vindplaats leeggeroofd zou worden door "liefhebbers".

Niet lang daarna besloot Hunt om de plant binnen het geslacht *Astrophytum* te plaatsen en kreeg de plant de naam *As-*

trophytum caput-medusae. Tijdens de laatste ELK heb ik een drietal zaailingen van dit plantje aangeschaft. De plantjes zelf hadden al een redelijk grote wortelknol, die, wanneer ik ze door deze winter krijg, behoorlijke vormen aan zullen nemen. En wanneer ik foto's bekijk van opgegraven planten in de natuur, dan krijg ik het bange vermoeden dat er t.z.t. wel een hogere pot aan te pas zal moeten komen. Wel uitkijken dan want onlangs hoorde ik dat bims wel erg lang vocht vast kan houden en een penwortel en lang vochtig lijkt mij nu niet direct een gunstige combinatie.

De vlokken op de epidermis, de vorm van de zaden en de bloem met de rode keel was eigenlijk het idee om de plant binnen het geslacht *Astrophytum* te plaatsen. Voldoende stof dus voor gekrakeel. Dit

houdt de hobby natuurlijk wel levendig wanneer er weer eens een verandering optreedt in de naamgeving van de planten. Ik herinner mij vanuit een grijs verleden dat het in de aquariumhobby niet anders was.

Als enige houvast van de vindplaats wordt de staat Nuevo Leon gegeven en dat de planten op een hoogte van 100-200 m gevonden waren.

Ik ben trouwens benieuwd wanneer mijn exemplaren gaan bloeien. De foto van de bloem(en) is dan zeker een plaatsje op de voorpagina waard.

H.V.

FOTOGALERIJ

EEN DAGJE NAMIBIË

28 September.

Dag 3 van onze reis door Namibië. De rustdag gisteren heeft ons goed gedaan en we worden redelijk op tijd wakker. Nog even wachten voor het ontbijt. Joke maakt wat boterhammen klaar voor de lunch en ook nemen we wat extra fruit van de schaal. Een ritueel dat zich dagelijks zal herhalen.

We willen vandaag niet over de snelweg, maar binnendoor. Nu is het in een grote, drukke en vreemde stad moeilijk om de juiste uitvalsroute te vinden.

Joke komt met het luminueuze idee om de naam van de uitvalsweg die we heb-

ben willen op de TomTom in te toesssen. Dat ik daar nu niet zelf op gekomen ben. In een mum van tijd zijn we de stad uit en doemt de eerste onverharde weg voor ons op. Het valt helemaal niet tegen dit onverharde rijden, alhoewel de onverharde wegen in Chili toch beter

waren. Vrij snel zien we onze eerste plant, een *Aloe littoralis*. Deze plant zullen we regelmatig zien tijdens onze reis. Ook wel veel mooier, maar zo'n eerste plant doet je toch wat.

Regelmatig zie je hier borden van dieren die de weg over kunnen steken. Het eerste bord dat we zien is dat van een overstekende baviaan. We zijn het bord nog niet gepasseerd of we zien inderdaad een groep bavianen die de weg oversteken en in de bomen aan de andere kant van de weg klimmen op zoek naar voedsel. In dit geval bloesem van een acacia-achtige.

Niet veel later zien we rechts van de weg op een 75 m afstand een grazende kudde hartebeesten. Terwijl we aan het fotograferen zijn zien we dat er rechts van de kudde een aantal spiesbokken ons nauwkeurig in de gaten houden. Dit is toch wel een superbegin van deze dag.

Wanneer we achteraf de fot's bekijken, ontdekken we ook nog een hert dat van die afstand niet te herkennen is. Regelmatig zien we springbokken die op een veilige afstand ons in de gaten houden. Een bok is met de hoef van zijn achterpoot in het prikkeldraad blijven steken en probeert uit alle macht los te komen. Joke besluit om een handje te helpen, maar wanneer zij te dicht bij komt, gaat de springbok na een laatste krachtsinspanning er vandoor. Bij een afslag volgen we de C 14 in de richting van Solitaire. Vlak na de afslag zien we een grote groep parelhoenders. Ook zien we met de regelmaat van de klok wrattenzwijnen. Prachtig gezicht zoals die met de staart rechtop vluchten.

Wanneer we door een rotsachtig gedeelte rijden ziet Joke boven op een rots een hertje staan. Gauw maar even vereeuwigen. Regelmatig zien we nu stukken waar de aarde rood gekleurd is. Een leuke voorproef voor de Sossuvlei waar we de volgende dag heen zouden gaan. Van Solitaire hadden we het idee dat het een plaats zou zijn. We rijden dan ook prompt recht door terwijl we rechts af hadden moeten gaan. Na een flink aantal kilometers maar gekeerd om de goede weg te zoeken. Bij de kruising aangekomen bleek dat er van de andere kant geen bord stond. Solitaire is een pleisterplaats met een geweldige bakker en tijdens de reis spraken we regelmatig mensen die hier koffie met heerlijk, warm appelgebak hadden gegeten. Bij het restaurantje stond een leuke verzameling oude auto's die ergens in de woestijnen waren blijven steken. Tijdens de hele rit hadden we op diverse plaatsen een soort van zakken van stro gezien. Aan de onderkant van die zak-

ken zaten gaten. Dit bleek het nest te zijn van meerdere weervogels. Hier hadden we trouwens bij het eten van ons appelgebak geen gebrek aan, want iedere kruimel, of groter stukje appelgebak werd direct opgegeten door een kluwen van vogels. Bij het doorrijden van een pas zien we de meest vreemde rotsformaties. Omdat de tijd toch gaat dringen, besluiten we nu toch maar aan een stuk door naar onze verblijfplaats voor de nacht te rijden.

Hier wacht ons een bijzondere verrassing. Wanneer ik de reservering laat zien wordt ik met alle vriendelijkheid begroet en wordt ons gezegd dat we plek 11 hebben. Er gaat iemand met ons mee om de plek aan te wijzen. Prachtig, een stenen vloer een mooi dak, een rietmat om het toilet, de wastafel en de douche aan het gezicht te onttrekken en dat was het dan. Ik had er niet bij stil gestaan dat het Engelse woord room niet alleen kamer, maar ook ruimte betekent. We stonden hier namelijk op een camping en we hadden geen tent bij ons. Terug bij de receptie uitgelegd dat dit niet de bedoeling was, maar omdat je hier de hotels niet voor het uitzoeken had maar meteen vragen of ze ook tenten verhuuren. Dit kon en naast de tent hebben we matrassen en een slaapzak gehuurd. 's Nachts maakte Joke mij wakker omdat er vlak voor de tent een spiesbok het enige kale struikje nog verder kaal stond te vreten. Helaas was het donker dus konden er geen foto's gemaakt worden. Een uur later herhaalde dit zich nog een keer. En zeg nou zelf, is dit avontuur of niet?

H.V.

PUZZEL

1	2	3		4	5	6	7		8	9		10	11	12
13			14		15				16		17		18	
		19		20		21		22		23		24		
25	26		27		28				29		30			
31		32		33			34			35				
	36		37			38		39				40	41	
42					43		44		45		46		47	
		48		49		50		51				52		
53	54		55		56		57			58			59	
	60	61		62		63			64		65			
66		67	68					69		70		71		72
73	74				75		76		77		78			
79			80	81		82		83		84			85	
86		87		88	89		90		91			92		
93			94		95						96			

HORIZONTAAL

1 verfrissing, 4 keukengerei, 10 rekenkundige bewerking, 13 getroffen, 15 laagte, 16 Europeaan, 18 soort onderwijs, 19 onderricht, 21 mal, 23 kledingstuk, 25 voorzetsel, 27 nuttigen, 30 plaats, 31 wo;vlokje, 33 water in Friesland, 34 periodieke betaling, 36 laag, 39 nieuw, 40 bijwoord, 42 omroepvereniging, 43 omroepvereniging, 45 hond, 47 getijde, 48 hoofddeksel, 50 onderdanig, 53 muzieknoot, 55 speelgoed, 57 dierengeluid, 58 garen, 60 politieke partij, 62 verbandmiddel, 65 familielid, 67 klapper, 69 beving, 71

VERTICAAL

1 hersens, 2 water in Brabant, 3laagte, 5 ten bedrage van, 6 volksverhaal, 7 gekruide warme melk, 8 oude lengtemaat, 9 onderricht, 11 bijwoord, 12 schoonheidsmiddel, 14 steen, 17 versiering, 20 letsel, 22 binnenste, 24 vogel, 26 lekkernij, 28 ontkenning, 29 plaats in de Achterhoek, 32 bloembed, 35 misdaad, 37 vriend, 38 kloosterlinge, 41 water in Friesland, 42 bijwoord, 44 wasgerei, 46 betalingsmiddel, 49 deel van een meubel, 51 er, 52 manier van kijken, 54 bouwland, 56 lokmiddel, 59 bijbels figuur, 61 voor, 63 drinkgerei,

hevig, 73 landbouwer, 75 snel, 77 die-
rengeluid, 79 daar, 80 vogel, 82 zeepwa-
ter, 84 omroepvereniging, 85 nummer,
86 plaats op de Veluwe, 88 briefaanhef,
90 beschermingsmiddel, 93 ondeskun-
dige, 95 bloedvat, 96 ver in de tijd

64 varken (engels), 66 boom, 68 woon-
boot, 70 smart, 72 niet klein, 74 regel-
maat, 76 bijwoord, 78 groente, 81 reeds,
83 aardewerk, 87 water in Friesland, 89
Franse n.v., 91rondhout, 92 familielid.

*Onder de inzenders van de goede oplossing van de puzzel wordt een
plantje verloot.*

TWEE HOBBY'S GEMAKKELIJK TE COMBINEREN

We gaan ook deze maand door met drie planten van ons eigen flora.

De eerste is het Ruig Hertshooi (*Hypericum hirsutum*) uit de Hertshooifamilie (*Guttiferae*). Dit zeldzame plantje komt voor in lichte bossen, op kapvlaktes en aan bosranden, maar deze moeten wel droog en kalkrijk zijn. De plant in een vaste plant en wordt tot meer dan 1 meter hoog. De gele bloemen verschijnen van juli tot

in september. Het is een rechtopgaande plant die weinig vertakt. De naam *Hypericum* komt van het Griekse *hypo* en *erica*, *hypo* komt van de Griekse God *Hyperion* de Griekse God van de zon en *erica* betekend op de heide, *hirsutum* betekend ruw harig.

De tweede plant is het Middelste Teunisbloem (*Oenothera biennis*) uit de Teunisbloemfamilie (*Onagraceae*). Deze en andere *Oenothera*'s ben ik blij, ze zijn uitstekende planten voor mijn vogels, ze eten de zaden als eerste als ik ze voer. Het zijn 2 jarige planten, die worden meer dan 1 meter hoog. Ze komen voor op zandgronden ,

ze hebben een peperachtige smaak, terwijl de bladeren in de salades kunnen. Vooral op ruigtes. De gele bloemen verschijnen van april tot in september. Deze plant is ooit in 1700 ingevoerd uit de USA als groente omdat de rozetten in de winter groen zijn en de jonge wortels werden gegeten De plant is een waardplant voor de Teunisbloempijlstaart. De plant trekt in de bloei veel bijen aan. De naam is afkomstig van het Griekse *oeneiar* wat verkwikkende spijs betekend.

Ook is *Oenothera* de naam van een plant die de Grieken aanduiden, samen met wijn gegeten, mensen aandroegen om meer wijn te drinken.

De derde is het Deens Lepelblad (*Cochlearia danica*) uit de Kruisbloemenfamilie (*Cruciferae*). Dit 1 jarige plantje komt in Nederland algemeen voor op de stranden en duinen van de Waddeneilanden, Friese kust en op Wieringen, ook komt het de laatste jaren vaker voor langs wegen waar in de winter met zout wordt gestrooid. Het plantje heeft witte bloemen van april tot in juni en wordt tot 25 cm hoog. De plant wordt gezien als geneeskrachtig. Wel is het rijk aan vitamine C. Hij was van groot belang voor de walvisvaarders om deze vitamine binnen te krijgen, ze werden geplukt op Spitsbergen waar hij ook veel voorkomt. De naam komt van het Latijn cochlear wat lepel betekent en danica betekent uit Denemarken.

Ik zou zeggen tot de volgende maand.

Jur

AGASTACHE FOENICULUM 'BLUE FORTUNE'

Deze agastache is inheems in Noord-Amerika en is bij ons bekend onder de namen dropplant en anijsplant. *Agastache foeniculum* 'Blue Fortune' behoort tot de lipbloemigen familie (Lamiaceae). De tweede naam van de plant heeft niets met venkel van doen, ook de naam anijsplant klopt niet. Deze planten horen thuis in de schermbloemigen familie. De naam heeft ze gekregen omdat gekneusd blad naar anijs en drop ruikt. De plant wordt zo'n 70 cm hoog, heeft mooie aren met dicht op elkaar staande violetblauwe bloempjes, die druk door bijen bezocht worden. Ze bloeit van juni tot oktober. Ook nadat de bloemen zijn uitgebloeid blijft de aar nog sierwaarde houden. Bij deze agastache worden geen zaden gevormd. Vorig jaar is zij in het najaar in de nieuwe border aangeplant. Om de nieuw aangeplante planten goed de winter door te laten komen werd de bodem met schors afgedekt. Hierdoor zijn allen de winter doorgekomen. Een aantal soorten (salvia, viool en ridderspoor) werden bij het uitlopen in het maart-april belaagd door slakken, maar door een doorzichtige plastic pot zonder bodem over de planten te zetten

werden ze effectief beschermd tegen deze veelvraten. Agastache had hier trouwens geen last van en heeft vanaf het voorjaar tot de eerste nachtvorsten rijk gebloeid. Ze verlangt een plek in de volle zon met goed doorlatende grond. De winterhardheid laat te wensen over. Bij matige vorst en in natte winters kan het zijn dat ze op natte grond de winter niet overleeft. Enige winterbescherming is noodzakelijk. Een andere optie is het stekken van de plant in het najaar en deze stekken vorstvrij laten overwinteren. Hopelijk komt deze plant volgend jaar weer met bloemen, want op dit moment is de nachttemperatuur al een eind onder nul.

Trudy

MET EEN BOEKJE IN EEN HOEKJE

Dit boek is al weer uitgegeven in 1982. Het boek begint zoals te doen gebruikelijk een inleiding en een voorwoord. Hier worden meteen al een aantal decoratieve foto's gegeven van mooie verzamelingen die vrij uitgeplant staan.

Hoofdstuk 1 geeft een verklaring van wat succulenten zijn en de verschillende manieren van aanpassing aan de soms barre omstandigheden waaronder zij zich in leven moeten houden. Aan de hand van tekeningen maakt de schrijver ons duidelijk hoe zowel cactussen als vetplanten hun eigen manier van overleven gecreëerd hebben. Ook nu weer aan de hand van foto's en duidelijke tekeningen de manieren waarop water vast gehouden wordt.

Hierna een opsommingen van de verschillende gebieden met hun

specifieke aanpassing door de succulenten. Bij het hoofdstuk over de woestijn leeft ook weer de verschillende droogtegebieden en hun specifieke planten die in deze gebieden kunnen overleven. We gaan dan verder met de natuurlijke verspreidingsgebieden van de cactussen. En ook hier de gebieden waar cactussen voorkomen en hun aanpassing aan die gebieden. Bij de naamgeving begint de schrijver met de mensen die aan weinig namen genoeg hebben. Zo heeft men levende stenen, Madagaskar palmen schijfcactussen enz. Men heeft geen verdere behoefte aan nog verder op de materie

in te gaan. Dan gaan we verder met de betovering door de bloei van cactussen en vetplanten.

Licht en de invloed hiervan wordt in het volgende hoofdstuk besproken en ook in dit hoofdstuk temperatuur en water geven. Een hele lijst met de hardheid van het water in diverse steden wordt gegeven en de manieren om hier wat aan te doen. Potgrond en diverse andere substraten komen aan de orde gevolgd door het vermeerderen van de succulenten. Ook hier weer foto's en tekeningen ter verduidelijking van de behandelde onderwerpen.

In een uitgebreide tabel wordt dan aandacht besteed aan de plaats waar de planten gehouden worden en welke planten geschikt zijn voor die specifieke plaats. Na behandeling van ziektes en schadelijke insecten volgt een jaarkalender voor de verzorging van de planten. Tot besluit een alfabetische behandeling van de diverse geslachten met de soorten die tot dat geslacht behoren. Dit gevolgd door de beste verzorging voor dat geslacht.

Ondanks de leeftijd van het boek nog steeds redelijk actueel en voor de beginnende liefhebber bijzonder geschikt.

H.V.

ONDER ONS GEZEGD

Verslag van de bijeenkomst op donderdag 10 november 2016. Cees Leyenaar was evenals Johan van Dijk afwezig. Cees is geopeerd aan een dubbele liesbreuk met waarschijnlijk enkele complicaties, hij is namelijk 14 dagen in het ziekenhuis geweest. We wensen hem heel veel beterschap.

Trudy Welman houdt vanavond een lezing over Java. Ze hebben een tocht gemaakt van west naar oost over Java, te beginnen in Jakarta. Bijna alle natuur bestaat uit rijstvelden. Hierna gaan we naar Bandung. Het leven begint hier om ongeveer half zes 's morgens en 's avonds om zes uur is het donker. Ze moesten dus elke morgen heel vroeg hun bed uit. We zien hier veel theeplantages. Een heel stuk van de reis hebben ze met de trein afgelegd met een gezelschap van ongeveer 30 personen. Hoe meer we naar het oosten gaan, hoe schoner en netter het wordt. We kijken nog naar heel mooie plaatjes bij de vulkaan Bromo.

Tot de volgende maand, december alweer.

Annie

AGENDA

Uitnodiging voor de bijeenkomst op donderdag 12 januari 2017 in de “Kruidenhof te Mallum” in Eibergen.
Aanvang 8 uur.

Agenda:

1. Opening. Mededelingen. Ingekomen stukken.
2. Lezing Henk Viscaal.
3. Pauze en verloting.
4. Vervolg lezing.
5. Rondvraag.
6. Sluiting.

December: Gezellige foto- en praat-avond.

Wij wensen alle leden van de vereniging prettige feestdagen en een voorspoedig 2017,

Het bestuur.

Jaarprogramma 2016

14 Januari	Henk Viscaal lezing Zuid-Afrika 2015.
11 Februari	Jaarvergadering + Rob Hoogstraten.
10 Maart	Lezing Jan Lubbers Corsica.
14 April	Lezing Geert Borgonje Jordanie en Israel.
30 April/1 Mei	Lenteweekend.
12 Mei	Diddy Hoogstraten Tuinreis.
28 Mei	Cactusreisje.
9 Juni	Tuinbezoek Diddy en Rob Hoogstraten.
14 Juli	Tuinbezoek.
Augustus	Vakantie.
September	Gert Ubink lezing.
13 Oktober	Lezing Trudy.
10 November	Ruilavond.
8 December	Praat / Spel ? Fotoavond.

OPEN DAG

ZATERDAG 3 JUNI 2017

Mijnsherenweg 20
1433 AS Kudelstaart

Tel. 0297 326880
Fax. 0297 343089

Inhoud

Wat er weer allemaal aan de hand was	161
Plant van de maand	162
Fotogalerij	163
Een dagje NamibiÏ	164
Puzzel	168
Twee hobby's gemakkelijk te combineren	170
Steengoed	172
Met een boekje in een hoekje	174
Onder ons gezegd	175
Agenda	176